No. 1172 Zaterdag 16 Juni 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 15 Juni.

ONDERWIJS EN ZEDELIJKHEID.

Een ingezonden artikel in *De Residentiebode* van 17 Mei ll. trok onze bizondere aandacht en wij oordeelden het niet van belang ontbloot, het artikel in zijn geheel, onveranderd, over te nemen.

„Daar de tegenstanders der christelijke richting geen steunpunt voor de zedelijkheid weten te vinden, zijn zij genoodzaakt te zeggen, dat de wetenschap een nieuwe moraal zal scheppen, en dat derhalve het onderwijs de wezenlijke factor der zedelijkheid is. En wat nu hierop antwoorden?

Vooreerst dit: dat het onderwijs op zich zelven reeds te groote voordeelen oplevert, dan dat men tot zijn verheffing verplicht zou wezen, er hoedanigheden aan toe te kennen die het niet bezit.

Secundo: dat de Kerk geen enkele dier voordeelen miskent, en daarom is zij de eenige maatschappij, die van af haren oorsprong zich aan het onderwijs, niet van enkelen, maar van allen heeft gewijd. Maar nooit verviel zij in die grove dwaling, als zou het onderwijs alleen voldoende wezen, om misdaad en onzedelijkheid te bestrijden.

Enkele voortreffelijke beschouwingen van den Senator Mgr. Keesen, uit de verslagen der Senaatsvergadering van 9 Mei, verdienen op dit punt onze aandacht.

„Om over het geweld der hartstochten te zegevieren, moet de zedewet een groot beheer over de gewetens uitoefenen. Welnu, om dit onweerstaanbaar overwicht te bezitten, zijn er drie voorwaarden noodig: zij moet van God, de bron en handhaver der zedewet, uitgaan; zij moet duidelijk en afdoende zijn; en eindelijk moet zij een even onmiskenbare sanctie met zich dragen."

Aan zuiver menschelijke wijsheid ontbreekt het noodige gezag, omdat zij dat drievoudige karakter mist. De wetenschap, van God gescheiden, is geen macht, die boven den mensch zelven staat; of krachtens welk beginsel vermeet zij zich mij hare bevelen te geven? Als ik weiger mijne belangen en genoegens aan haar ten offer te brengen, welke rechtstitels zal zij dan inroepen, om mijne onderwerping te vergen?

De zelf-wetgevende zede der rationalisten, d. w. z. de zede, die aan zich zelve de wet stelt, is de meest opvallende spotternij, die men zich kan verbeelden. Immers daar mijn verstand een gedachte van mij zelven is, wordt ik mijn eigen wetgever.

Doch dan ook, als de wet in strijd is met mijn lusten, zou ik ze kunnen wijzigen of onderdrukken volgens believen, wijl zulk een wet mijn werk is, en slechts uit mij voortkomt. Doch het is niet voldoende dat ik het goddelijk karakter der zedewet erkenne. Daarbij moet komen dat hare voorschriften in onbelemmerde klarheid zich aan mij voordoen. Ik moet met volkomen zekerheid weten, welke de wil van den Hoogsten Wetgever ten mijnen opzichte is. Want als ik te kiezen heb tusschen verschillende zuiver wetenschappelijke leeringen, die allen op individueel gevoelen en niet op positieve veropenbaring rusten, wees dan verzekerd, dat ik in de influistereringen der bedorven natuur duizenden spitsvondige argumenten zal vinden, om ten gunste van die mijn keuze te bepalen, welke voldoening geven aan mijne neigingen.

De derde zooeven genoemde voorwaarde is niet minder dringend.

Aan een wet, die onze meest gebiedende neigingen krenkt, zal nimmer door de algemeenheid des menschen worden gehoorzaamd, als zij niet met een voldoende sanctie en onmiskenbaar gezag is bekleed. Welke belooning wacht mij, als ik de voorschriften van het zedelijk wetboek onderhoud? Welke zal mijn straf zijn als ik ze overtreed?

Bij deze vragen wankelt de rede nog meer en kan slechts wat stamelen. Uit deze beginselen volgen noodzakelijk deze besluiten:

1°. dat slechts de uitdrukkelijk geopenbaarde zedewet, door belooningen en straffen van 't ander leven bekrachtigd, in staat is een krachtige werking uit te oefenen op den menschelijken wil;

2°. dat elke opvoeding, waarbij de geopenbaarde zedewet, door belooningen en straffen van het ander leven bekrachtigd, als onnoodig wordt uitgesloten, ontoereikend is tot het beteugelen der ongeregelde driften en de beoefening der zedelijke deugden; en

3°. dat de Kerk, wier opvoedingssysteem bovenal op de geopenbaarde zedewet rust, op veiligen grondslag bouwt.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat de talentvolle voorstanders onzer hedendaagsche rationalisten; ondanks vele proefenemingen, geen afdoend systeem hebben gevonden om de geopenbaarde zedewet te vervangen, en zij zelf steeds nog vruchteloos er naar blijven zoeken.

Giro en chéque-verkeer.

De Weener-correspondent schrijft, naar aanleiding van het ontkennend antwoord door sommige Kamers van Koophandel gegeven op de vraag of de Postspaarbank in Nederland zich ook met gewone bankzaken moet gaan bemoeien en of het wenschelijk is het giro en chéqueverkeer in te voeren, een en ander over het stelsel van giro- en chéqueverkeer, zooals dat in de Oostenrijksche hoofdstad is ingericht:

Het is mogelijk, dat de groothandel in ons land met de wijze, waarop hij tegenwoordig bediend wordt, tevreden is, mogelijk ook dat tegen zoo iets nieuws bezwaren zijn, maar voor den middenstand en voor ieder in het dagelijksche leven is die inrichting zeer practisch. Dat zie ik ten minste hier, want het stelsel is uit Oostenrijk afkomstig en heeft hier zoozeer burgerrecht verkregen, dat de menschen het voor geen geld meer zouden willen missen. Van hier is het, als ik me niet vergis, door Duitschland overgenomen en thans wil Zwitserland het voorbeeld gaan volgen. En dit zijn nu juist twee naties, die door practischen handelsgeest uitmunten. Er moet dus wel wat goeds in dat stelsel zitten en de corporaties die nog bezwaren maken, spreken in theorie en kennen er het practisch nut niet van zooals wij. Hier ontvangt en betaalt men nagenoeg algemeen door de postspaarbankkas, onverschillig of het de slager is, de timmerman, de schilder, de behanger, de dokter, de advocaat of het de belastingen geldt. Geen rekening krijgt men hier in huis zonder een door den schuldeischer ingevuld blanko-tje op de postspaarkas, met verzoek om het daarop luidende bedrag naar het postkantoor te brengen. Men kan begrijpen, hoe makkelijk het voor elken leverancier en neringdoende is, om na storting van een minimum van 100 kr. (vijftig gulden) de postspaarkas als zijn kassier te gebruiken en binnen 24 uren van de administratie te vernemen, dat op zijn rekeningcourant een betaling is geschied. Die inleg van 100 kr. geeft, zooals elk depot, een rente van 2 pct. De onkosten, verbonden aan het giro door middel van post-chéques is niet groot, namelijk 4 Heller voor elke transactie, en van 25 Heller voor uitbetalingen van 100 kr. en wel tot een hoogst bedrag van 6000 kr. De uitbetaling geschiedt door de post, al naar gewenscht in specie of door over-en afschrijving, welke laatste handeling gratis geschiedt, zonder eenig commissieloon.

De Oostenrijksche postspaarkas werd in 1883 gesticht en reeds een

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

't Daghet in het Oosten.
Over 'n paar dagen Gouverneur en „Kortenaer" hier.
Dat geeft schrijvensmaterie, waarnaar ik hunker.
Nogmaals in mijn oude papperassenkist gediept.
„Kostschoolleven."
Vooruit er mee, op hoop van zegen.
Consideratie, please, 't is wederom de jeugd met haar weelderige fantasie, die aan 't woord is.

KOSTSCHOOLLEVEN.

Zeer gevoegelijk zou men aan den titel, die aan het hoofd van deze bladzijden prijkt, het woord „een praatje over" kunnen toevoegen, want zonder pretentie maakt het op niets meer of niets minder dan op een praatje aanspraak. Wat men onder een „praatje" verstaat, zal ieder een duidelijk zijn; indien hij zich praatje en causerie synoniem denkt, deerlijk zal hij ontnuchterd worden, bitter zal de ontgoocheling zijn. Hoc praenotato, met lust aan het praten gegaan.

Het is aardig om een ventje te hooren babbelen, die den drempel van de kostschool nog nooit overschreden heeft, zijn illusies zijn legio; maar het is nog aardiger datzelfde kereltje nog eens zijn mondje te hooren roeren, indien hij er een jaar heeft doorgebracht; in puin liggen al zijn luchtkasteelen, de koude werkelijkheid heeft hem grijnzend aangegrijnsd, weggevaagd als kaf voor den wind zijn al zijn idealen. Menigeen zal mij hier reeds van verregaande pessimisme beschuldigen, want ik geef toe stoud is deez' beweming, boud is deez' opzet, maar spreek geen oordeel uit voor gij ten einde toe gelezen hebt. Zoowel de schaduw- als lichtzijde van het kostschoolleven hoop ik in ruwe trekken maar vooral onpartijdig, te schetsen.

Maar wie zal het gebeteren, dat nu eenmaal het grootste gedeelte van het pad der kostschooljeugd, maar al te schaduwrijk is, en dat de lichtpunten zoo luttel zijn? Anders beweren zou de waarheid verkrachten zijn.

De trein staat snuivend en sissend tot vertrek gereed. De deuren van de wachtkamer gaan open en tusschen menschen van allerlei kaliber stappen een tiental jongens met zondagsche pakjes, betraande oogen en natte zakdoeken met loome schreden voort aan de hand van hun respectieve Vaders en Moeders ook al met roode oogen en natte zakdoeken. Nu tot instappen wordt aangemaand, schijnt er een wedstrijd aangegaan, wie het luidruchtigst zijn smart kan uiten, want de tranen biggelen met woest geweld over de anders zoo blozende wangen en worden niet eerder in hun vaart gestuit vooraleer de trein al een goed eindje in beweging is.

Door een beek van tranen op weg naar de kostschool, voorwaar een teekenend feit, een aanlokkelijk begin! Jongens blijven jongens en nu zij zien, dat er toch niets meer aan te doen is, nu komt hun aard weer boven. Met een gezicht nog vol zwarte strepen, ontkennen zij allen om het hardst gehuild te hebben, appels, lekkernij en sigaren komen voor den dag en op het laatst is het zulk een lawaai en geschreeuw in de coupé, dat menig reiziger nog twee waggons verder met een, „die weergâsche bengels" het formeel opgeeft nog een uiltje te knappen. Het lust mij niet ons tiental geheel op reis te vergezellen ook zelfs niet hun verder op kostschool gade te slaan; slechts bij vogelvlucht, dan hier dan daar op slaap-, studie- en eetzalen, op scholen van alle mogelijke nuances, een kijkje te gaan nemen ziedaar mijn plan, dat seker niet mank gaat al te zeer te zijn afgebakend.

Is voor iederen schooljongen het genoegelijkst oogenblikje van geheel den dag 's avonds onder de wal te kruipen, 's morgens om half zes of vroeger zich uit Morheus' armen los te rukken is iets wat meer dan

paar jaar later werd door haar toenmaligen directeur Koch het stelsel van betalingen door chéques, dat zoo'n grondige omwenteling in de wijze van betaling heeft gebracht en de postspaarkas zoo populair gemaakt heeft, ingevoerd. In 1905 maakten 65000 personen, waaronder 716 uit Duitschland, gebruik van de post-chéques. Het formulier voor de betalingen, dat de leverancier bij de rekening voegt, is in drieën gedeeld; een behelst een strook voor de betalingen, een andere voor de quitanties en een derde voor het boeken door de administratie. Op die wijze geschieden de betalingen niet alleen onder particulieren, maar ook door het rijk en de banken. Volgens een der laatste opgaven hadden er 30 millioen transacties ten bedrage van 13 milliard 500 millioen kronen plaats gehad, waarvan 40 pct, door verrekening. Het depot van de deelnemers aan het chéque-verkeer bedroeg 270 mill. kr., en aan de postspaarkas in Weenen zijn ruim 2000 beambten werkzaam.

Belasting betaalt men hier nooit anders dan door middel der postspaarkas. Men koopt voor 7 Heller een speciaal formulier „Steuerpostanweisung" geheeten, in een tabakswinkeltje, vult het in, gaat er mee naar de post en klaar is Kees. Eenvoudiger en vlugger kan het al niet, vooral als men zooveel bijkantoren heeft als hier en dus niet ver hoeft te loopen. De binnenstad, de zoogenaamde Eerste Bezirk, met slechts ruim 60000 zielen, maar waar de kantoren en de banken zijn en dat het centrum der zaken is. heeft 22 postkantoren en in heel Weenen zijn er 123. De transacties tusschen de Oost-Hong. Bank en de Oostenrijksche en Hongaarsche postspaarkas geschieden eveneens door post-chèques. Meer en meer treedt postspaarkas als kassier van het rijk op. Dit is vooral bij het ministerie van justitie en financiën het geval. De rechterlijke ambtenaren krijgen o. a. hunne tractementen door aanwijzingen op de postspaarkas en dit geldt eveneens van de door de justitie uit te betalen en te ontvangen sommen. Ook voor gerechtelijke bewaargevingen en consignaties wordt die kas gebruikt.

De provinciale en gemeentebesturen, de groote lichamen van publiek nut, de verzekeringsmaatschappijen maken bijkans uitsluitend gebruik van de post-chèque. Evenzoo wordt door de administratie der Ongevallenverzekering gehandeld; de postbureau's zijn geroepen om van de ongelukken kennis te geven. Verder belast de postspaarkas zich met den koop en verkoop van staatsfondsen ten behoeve der personen, die met haar in rekening staan en bewaart de stukken kosteloos.

De postspaarkas wil twee doeleinden bevorderen, n. l. het sparen en het in het leven roepen van een goedkoopen en spoedigen geldsomloop. Het eene tracht zij te bereiken door het openstellen van 6339 postkantoren voor het sparen en het andere doel door het uitgeven van chèques. Allengskens is de postspaarkas een soort van rijksbank geworden in eigen beheer, die als elke andere ordentelijke bank ook winst behaalt en die verleden jaar meer dan 5 mill. kr. aan den staat bezorgd heeft. Op het oogenblik wordt tusschen de Oostenrijksche en Hongaarsche Regeering onderhandeld om de post-chèques op voet van wederkeerigheid in beide landen te laten circuleeren. Ook met Zwitserland wordt daarover onderhandeld, en onverschillig wat daarvan het einde zal zijn, is de poging om de zoo mobiele post-chèque in plaats van den meer omslachtigen postwissel in het internationale verkeer in te voeren, ongetwijfeld interessant.

Uit dit alles ziet men wat voor een belangrijke rol de postspaarkas hier in het dagelijksch leven vervult en zoo, zonder het Oostenrijksche voorbeeld slaafs na te volgen, verdient de invoering van het practische giroverkeer toch ernstige overweging.

(*De Residentiebode.*)

De doorboring van den Simplon.

Deze onderneming is wel de voornaamste, die op 't oogenblik in Europa tot stand is gekomen, wat ons een aanleiding was om het verloop der werkzaamheden eens na te gaan, volgens de „Chronique des Travaux Publics."

Een woord vooraf over de onderneming.

De onderneming staat onder beheer der firma Brandt, Brandau & Cie., welke firma is gevormd uit een combinatie der huizen A. Brandt en Brandau te Hamburg, Locker & Cie te Wintherthur en de Bank te Wintherthur.

Alfred Brandt is een Hamburgsch ingenieur, bekend door de uitvinding van de hydraulische rotatieboring, die zijn naam draagt door de graving van den tunnel van Surone in den Caucasus. Eduard Locker is de aanlegger van den spoorweg over den Pilatus, de gewichtigste berglijn in Zwitserland. De firma Sulger & Cie. levert de boormachine Brandt; zij verschaft aan de onderneming haar gereedschappen, maar haar voornaamste verdienste bestaat in het idee, dat zij had van een dubbelen tunnel met twee verschillende wegen.

Na den Mont-Cenis-, de St. Gothard-, de Brenner- en de Semmeringtunnel is deze de vijfde, die de Alpen doorboort.

Het plan van een Alpen-doorgang te krijgen door den Simplon te doorboren heeft ongewone wisselvalligheden doorgemaakt; het werd vijf of zes maal opgeworpen en weer losgelaten. Een groote maatschappij die concessie had gekregen, ging failliet. In 1880 had Frankrijk het onweerstaanbaar idee dat kolossale werk onderhanden te moeten nemen. Gambetta stelde een wetsontwerp voor, inhoudende subsidie van 40 millioen voor de Simplondoorboring; maar de Kamer verkoos doorboring van den Mont-Blanc, die overigens niet werd uitgevoerd. Vervolgens werden verschillende plannen gelijktijdig in Italië en Zwitserland ontworpen. Eindelijk sloten beide landen een verdrag, geteekend den 25 Nov. 1895, en de conventie tusschen het Italiaansche gouvernement en de spoorwegmaatschappij van den Jura—Simplon op 22 Febr. '96 bracht dit plan in 't eerste stadium van uitvoering.

Neemt men Brigne tot uitgangspunt, dan komt de lijn, na op een afstand van 2400 M. een helling te hebben gepasseerd van 1 op 100, aan de noordelijke opening van den doorgang op een hoogte van 687 M. boven de zee.

De tunnel loopt in de richting N. O.— Z. W. en zijn totale lengte bedraagt 19.731 M. Zijn culminatiepunt bevindt zich op 705.2 M. De zuidlijke ingang ligt op een hoogte van 633.75 M. boven Iselle, in het dal van Cherasca.

Meer dan de helft van den tunnel bevindt zich dus op Italiaansch grondgebied. Overgaand van 2 tot 7 op 100 zullen de glooiingen of hellingen den loop der treinen vergemakkelijken.

Het tunnelplan van Brandt heeft deze eigenaardigheid, dat het twee galerijen bevat: een hoofddoorgang en een tweede die later kan vergroot worden voor een tweede lijn. De hoofdgalerij heeft een doorsnee van 5,50 M. en een hoogte van 4,70 in 't midden, 4,50 aan de zijkanken. De tweede zal 3,70 breed worden bij een hoogte van 3,85. De beide galerijen liggen 17 M. van elkander verwijderd en zijn onderling verbonden door kleine dwarsgangen op een afstand telkens van 200 M.

In het contract zijn de onkosten begroot op 75 millioen francs, waarvan 54½ millioen voor de hoofdgalerij en 20½ voor de bijgalerij. Volgens de overeenkomst van den 22 Februari 96 zal de opening van de bijgalerij voor de compagnie verplichtend zijn, zoodra de jaarlijks bruto-opbrengst de grens van 40,000 francs per kilometer zal overschrijden. Overigens zullen er vier treinen per dag loopen in beide richtingen met een minimum-snelheid van 35 kilometer.

Zwitserland verleent aan deze onderneming een subsidie van 4½ millioen, gewaarborgd door de wet van 22 Aug. 78. Italië daarentegen verzekert haar een jaarlijksche bijdrage van 66,000 franc, loopende van af den openingsdag van den tunnel tot het einde der concessie, d. i. gedurende 99 jaar.

Daarbij, de belanghebbende Zwitsersche kantons en gemeenten verleenen de Maatschappij van den Jura-Simplon een subsidie van 10½ millioen: Italiaansche provincies en gemeenten storten 4 milloen. De ondernemens dachten de werken op den gestelden termijn gereed te hebben, nl. op 13 Mei 1904. De opening heeft dus juist een paar jaar later plaats gehad.

De boring geschiedt aan de Noordzijde door beweegkracht der Rhône, na haar samenvloeiing met de Massa, een onstuimige rivier van de Abtschgletsers In de nabijheid der Massa, boven op de steile rotskanten van het ravijn, waar zij doorloopt, ligt de watertoren, waar het Rhône-kanaal uitloopt. Dit kanaal heeft zijn aanvangspunt 3200 M. hooger op, dicht bij Morel. Het is van beton geconstrueerd en meet 1.90 M. in de breedte en ook in de hoogte. Het daalt geleidelijk van Morel met zachte glooiing, totdat het 223 M. vóór den watertoren een tunnel ingaat.

Het water, dat door het Rhônekanaal geleid wordt, is verontreinigd door een slijk, dat in korten tijd het plafond in den tunnel met een dikke, compacte laag bedekt, die zeer moeilijk weg te nemen is. Om dit euvel te verhelpen, heeft men in 't kanaal een put aangebracht, waarin door de werking van een valdeur al het water terecht komt, dat voor de turbines in den tunnel kan gemist worden. Een deel van het water, aangebracht door het Rhone-kanaal, zorgt dus voor een goeden toestand der bedding, waarin het loopt. De rest vloeit onder sterke drukking in een geleiding van 1427 M., samengesteld uit buizen van geribt plaatijzer van 1.06 M. in diameter. Deze kanaliseering steekt de Rhône over op een houten brug, die parallel loopt met de spoorwegviaduct, en stort zijn inhoud in vier turbines, waarvan er één dient voor de ventilatie in den tunnel. De drie andere, die te samen 1000 paardekrachten opleveren, brengen een deel daarvan over op drie dynamos, die ze omzetten in electrische energie; deze verlicht de ateliers en werven en werkt tevens op de kraan, die zorgt voor de ontlasting der waggons, welke den tunnel verlaten.

Het grootste deel der energie, die door de turbines verkregen is, wordt gebruikt om beurtelings twee cylin-

---

wilskracht, is iets wat meer dan wilskracht, is iets wat heldenmoed vordert.

Daar klinkt de bel en haar onmelodieus oorverscheurend geluid doet de meeste bedden kraken de meeste bewoners daarvan geeuwen en de oogen wrijvend pruttelen: Is 't nou al tijd! Naarmate de surveillant met wekken en onderzoek in loco belast, nadert, hoort men juist vóór zijn aankomst een onrustbarend gekraak en kort daarop een doffe plof. De vogel is juist op tijd zijn nestje ontvlogen, tien tegen één, dat hij geen seconde later met een vaardigen sprong weer tusschen de dekens verdwenen is, een paar centen boete, een uurtje strafwerk heeft hij er best voor over. Een paar keer mag dat goed gaan, maar ras valt hij onder het kadaster van de luidjes, die een tweede bezoek waardig geacht worden, en nu wordt hij op een goeden morgen zoo onverwacht en zoo onzacht uit bed naar den grond getransporteerd, dat hij dien dag figuurlijk met zijn verkeerde been uit bed gestapt is, maar in de koude werkelijkheid met geen van beide beenen. Is het wonder, dat de jongenlui in vacantie met geen mogelijkheid op een fatsoenlijken tijd uit bed te krijgen zijn, ja zelfs, als de meid om 10 uur het bed van den jongenheer wil gaan opmaken, haar dikwerf een grafstem onder de dekens toeklinkt: Zeg, Kaatje, is het al 7 uur?

Neen, dan leve de geniale methode, die in sommige kostscholen in zwang is om delinquenten aan een of ander misdrijf op klaarlichten dag zonder pardon naar bed te sturen; beleedigde en beleediger, ja vooral beleediger, zijn beiden voldaan, en wat zou men meer verlangen? Mochten alle scholen zulk een doeltreffend practisch voorbeeld navolgen.

Een kijkje in een der chambrette-kasten is ook wel de moeite waard. De wanorde, die daar heerscht is hoogst artistiek, ja, schilderachtig. Diverse hemden en wat verder meer tot de intieme uitrusting van het ventje behoort, liggen in bonte mengeling door elkander verspreid, en daartusschen rusten, alsof het zoo hoort, appels en allerlei soort van lekkernij, zoodat menigmaal de niet zoo geavanceerde waschvrouw, maar niet begrijpen kan, waardoor die hemden toch zoo fameus naar chocolade ruiken.

De inventaris van de onderste plank zou iederen notaris belast met boedelbeschrijving wanhopig maken. In, op en naast elkander liggen toiletartikelen, die nooit schijnen aangeraakt, ontelbare relieken van sinaasappelen, stukken peen en knol, massa's dolle kastanjes, boeken, kapotte sigaren en pijpen, etc. etc. te veel om op te noemen, en tusschen dat alles troont massief en onbeweeglijk de onbegrijpelijk fluks ledige smoktrommel nu gemakshalve gevuld met schoone en vuile kousen, sprekende getuigen van den practischen geest van den bezitter.

Nu wij toch eenmaal in de victualiën verzeild zijn geraakt, is de sprong zoo bijster groot, zoo onlogisch niet om eens te zien, waarmede de altijd hongerige magen van de jongeluidjes zoo al gevuld worden.

Daar zijn kostscholen, ik beken het volmondig, waar het dagelijksch menu zoo table d' hôte-achtig riekt, dat moeders pappot dikwerf de concurrentie niet kan doorstaan; maar er zijn er ook, helaas, die ver beneden peil blijven, d. i. dat én gehalte én quantiteit niet in staat zijn het rammelen der jongensmaag tegen te gaan. Soep, nu ja, soep, maar het water speelt er de eerste viool, vleesch meet-kunstig toegedeeld, zou. 100 porties naast elkander gelegd, een uitstekend dambord vormen, groente natuurlijk naar rato, maar de hoofdschotel is en blijft steeds stamp en stamp en nog eens stamp.

Het mag 80° fahr. zijn, als de bodems van de zuurkooltonnen in den kelder nog niet zichtbaar zijn, dan worden de stakkers die puffend en hongerig naar de eetzaal snellen op een dampende zuurkoolstamp vergast. Alweer zuurkool, mopperen de luidjes, maar ze vallen er op aan al weten ze vooruit van middag niet meer op adem te zullen komen, en 's nachts het met pijn in den buik te zullen bekoopen. Roggetjes is ook zulk een tractatie voor jongens, die uit Holland afkomstig niet beter wisten of dat zwarte brood werd alleen door paarden geconsumeerd. Vooral voor nieuwelingen is het een harde pil, maar het duurt niet lang of ze hebben door den zuren appel heengebeten, en dra zijn zij even druk in de weer roggetjes tegen sigaren te verkwanselen als anderen, wier kaken reeds ontelbare roggetjes tot gruis vermalen hebben.

(*Wordt vervolgd.*)

ders van enorm gewicht op te tillen, die bij hun daling een ontzettende drukking uitoefenen op een reservoir, gevoed door 't water eener bron der Rhône; dit water, met behulp van een stelsel pompen in kiezelzand gefiltreerd, wordt onder een drukking van 95 atmospheren in de ijzeren geleidingsbuizen geperst, die het voeren naar het aangrijpingspunt in de dubbele galerij.

Dit onder die hooge drukking staand water drijft de boormachines en voorziet de diepste gedeelten van den tunnel van versche lucht, benoodigd voor de pneumatische locomotieven.

Daar alles afhangt van het binnendringen van het water in den tunnel, moest men in 't geval voorzien, dat eenig ongeluk het werk der turbines onderbrak. Drie machtige stoommachines zijn daartoe gebouwd.

Het begin van den tunnel aan den noordkant bevindt zich 2 kilometer van het station Brigue, op een hoogte van 687 M. en op eenige passen afstand van de Rhone. Om hem te beveiligen voor een mogelijken aanwas van dezen gevaarlijken buurman, heeft men hem geplaatst boven den hoogsten waterspiegel; maar men moest ook de toegangslijnen en het toekomstig station beveiligen voor overstroomingen, veroorzaakt door sneeuwvallen of door de afvloeiing van het meer Mergelen in de Massa.

Gedurende verscheiden maanden waren de ondernemers ongerust over den voortgang van 't werk; de onderneming is zelfs tijdelijk onderbroken doordien de groote hoeveelheid water in den tunnel die zelfs tot 1200 liter per seconde steeg, het werken belette. Half Februari 1902 was er uit den tunnel gekomen 14 millioen M^3 of 1½ milliard liter water.

Schardt, lid der geologische commissie van den Simplon, zette uiteen in het rapport 't welk over dit onderwerp verscheen, dat het klein meer Avino eerst als de schuldige werd aangezien, maar men het later als onschuldig erkende, daar zijn bodem ondoordringbaar was en niet diep liggend. Het water zou nu komen uit een ondergrondschen waterval in den berg, welke val wordt gevoed door het atmospherisch water, opgestopt aan de oppervlakte van den berg. Het water, dat na het ledigen der reservoirs overbleef, is geschat op 20,000 liter per minuut.

Daarom is de stroom gekanaliseerd vanaf den tunnel tot Brigue. Dit grootsche werk is geheel uitgevoerd door de Jura-Simplon-maatschappij.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. A. van Baars is Dinsdagmorgen vergezeld van den Zeereerw. Pater J. M. van Weerelt, Pastoor der Rozenkranskerk, met *Christiansted* teruggekeerd van de bovenwindsche eilanden.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de heeren Rivas, Fensohn & C°., een tijdtafel van vertrek en aankomst der *Red „D" Line* booten gedurende derde kwartaal van 1906.

***

De Commissie, welke zich belast heeft met het inzamelen van gelden voor de slachtoffers der russische troebelen, heeft van den President der Alliance Israelite Universelle te Parijs, een schrijven ontvangen van dankbetuiging. De giften beliepen fr. 3695.

***

De Heeren, die zich in Commissie vereenigden om aan de burgerij van Curaçao eenige ondersteuning te vragen voor de door overstroomingen zwaar geteisterde bevolking van Zeeland, verzochten ons hun warmen dank te willen overbrengen aan de burgerij voor de bereidwillige medewerking overal ondervonden. In deze slechte tijden werd opnieuw opgebracht de somma van fl. 855,20.

Dr. Lens.

Met vreugde zullen velen vernemen, dat Dr. Lens in zooverre hersteld is, dat Z. W. E. G. voor het publiek weder te consulteeren is van af Maandag a. s.

Van ganscher harte hopen wij, dat de algemeen gevierde Dokter nimmer meer wegens ziekte zijn drukke praktijk zal behoeven te onderbreken, maar immer in gezonde opgewektheid zijn zware taak kunne vervullen.

Havennieuws.

Van 1 — 16 Juni liepen onze haven binnen:

Stoombooten	21
Goeletten	11
Bijlanders	12
Totaal	44 schepen.

Regenval.

Gedurende de maand Mei.

	mM.
Fort Amsterdam	10,1
Plantage Savonet	10
„ Knip	16
„ Klein Sta. Martha	4,5
„ Siberie	7,6
„ Morgenstes	6,3
„ Beekenburg	9,9
„ Fuik	6,9
„ Gr. St. Joris	7,6
„ Noordkant	15,5

Zoo ellendig slecht als Mei belooft Juni niet te zullen zijn. Begin Juni zijn er weer zware regens op de kust van Venezuela gevallen, als het nu daar nog maar een beetje doorzet, zal er voor ons nog wel wat overschieten.

Ook op de Bovenwindsche eilanden, alsmede op Aruba en Bonaire bracht Juni een kleine verandering ten goede.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Presidente del Club „Chabrol", Maria Corea, Manuel St. Da Costa Gomez, Jose Möller Eskildsen, J. P. Evertsz 2, W. Kamphuis & Co., Felicia de Leon, Srtas. Leon Hermanas, Anett Manuela, Luisa Manuela, Anne Meland, Getrudis de Neüman, Pariente Hermanós, Penso & Delvalle, Theodor Seuschi, Constant v. d. Hans, Antolina van der Leender.

Inkomstenbelasting.

Hierbij wordt bekend gemaakt dat de kohieren van aanslagen in de Inkomstenbelasting voor Scharlo, Pietermaai, Willemstad, van het 2e, 3e, 4e en 5e district en Klein Curaçao, Oranjestad te Aruba, 1e, 2e, 3e en 4e district Aruba, 1e, 2e, 3e en 4e district Bonaire voor het jaar 1906|7 executoir zijn verklaard.

Mijnontginning.

Verleden Maandag zijn de werkzaamheden op Klein Curaçao begonnen, er wordt gewerkt met arbeiders van Bonaire.

Zout.

Aan de Slagbaai van Bonaire ligt een groote driemaster om 22150 ton zout te laden. Zulk een groote leverantie heeft nog nooit plaats gehad. De lading zal wel drie weken lang duren, zoodat er weer aardig wat geld onder de menschen komt.

Het zout is bestemd voor Boston.

Hoedenindustrie.

De Curaçaosche Maatschappij heeft nu ± 60 leerlingen op den vlechtcursus. Deze week werden er 28 hoeden aangekocht voor *f* 90. Voor de meeste hoeden werd *f* 3,50 betaald, voor andere iets minder.

De Consul van Oostenrijk, de Heer J. Janse, heeft ook eenige monsters aangevraagd van fijnere hoeden. Zoo langzamerhand zullen de Curaçaosche hoeden overal bekend zijn; 't is te hopen, dat ze wereldberoemd worden.

Op het oogenblik zoekt De Maatschappij naar een kundige leermeesteres en een geschikt lokaal om op Pietermaai een cursus te openen. Zooals men weet, bestaat reeds het plan om ook spoedig een onderwijzeres naar Bonaire te zenden.

Wij kunnen der „Curaçaosche Maatschappij" niet dankbaar genoeg zijn voor alles, wat zij reeds deed om deze volksindustrie te bevorderen en hopen, dat Zij steeds bij het Koloniaal Bestuur voldoende steun zal vinden om alles, wat nog slechts een klein begin is, ook tot een goed einde te brengen.

Vooral de Voorzitter der Maatschappij, de heer H. H. R. Chapman, verdient een bijzonder woord van lof. Wat tot dusverre tot stand kwam, hebben wij hoofdzakelijk aan zijn bemoeiingen te danken. Wij twijfelen er niet aan, of Z. W. E. G. zal weldra met de overige leden van het Bestuur der Cur. Maat[ij]. een geheel afgewerkt plan tot uitbreiding, bevordering en in standhouding dezer industrie vast stellen en nauwnauwgezet uit werken.

Wanneer men door voortdurende aanvragen voldoende zekerheid zal hebben, dat alle hoeden ook verkocht kunnen worden, zou het zijn nut kunnen hebben, eens een algemeene bespreking te houden tot vaststellen van een plan om den voortgang en bloei dezer volksindustrie ten volle te verzekeren.

Post-Spaarbank.

Gedurende de maand Mei werd ingelegd *f* 5,95941, teruggehaald *f* 2,71559.

Gelukkig, dat de districtmeesters op Curaçao zich bereid hebben verklaard ook elders dan op hunne kantoren gelden in ontvangst te nemen.

De buitendistricten zijn nog zeer min.

In het 2de district werd ingelegd	*f*	3
3[de]	„	2,50
4[de]	„	1
5[de]	„	0

RECTIFICATIE.

De Curaçaosche Courant publiceerde gisteren de volgende rectificatie:

Eene vergissing heeft plaats gevonden bij de mededeeling in ons vorig nummer, dat het *entrefilet* uit de „Surinamer" door den „Amigoe di Curaçao" was overgenomen.

Die vergissing is echter licht verklaarbaar. Een schrijver, alleszins bevoegd, richtte tot ons uit Paramaribo het verzoek dat stuk van de „Surinamer" tegen te spreken, er bij voegende, zoo het stuk in den „Amigoe" was overgenomen.

Wijl wij wisten, dat een stuk over de reis naar Curaçao van Mr. *Fabius* in den „Amigoe" was overgenomen, en de verschillende nummers van dit laatste blad niet voor oogen had, meenden wij — en dit was de vergissing — dat 't het bedoelde stuk gold. Vooral is de vergissing verschoonbaar, omdat het ons onbekend was, dat de Surinamer *twee* stukken over die reis had openbaar gemaakt.

De verwijzing in het stuk naar de zoogenaamde vlaggegeschiedenis, die zoo dikwijls in den „Amigoe" ter sprake was gebracht, heeft tot die vergissing bijgedragen.

Het kan ons niet dan spijten, dat de „Amigoe", in stede van in onze mededeeling eene vergissing te zien, aan het slot van zijn artikel de vraag stelt: „Of moest de „Amigoe" er maar worden bijgesleept?"

Waarom dan toch deze vraag, vragen wij op onze beurt.

't Is als of wij er op uit waren den „Amigoe" aantevallen, en slechts naar een voorwendsel daartoe uitzagen.

Onze houding tegenover dat blad, al verschillen wij over menige quaestie met hetzelve van gevoelen, wettigt geenszins de verdenking, als of wij maar naar een gelegenheid zoeken om het dat blad lastig te maken."

Mr. Fabius.

Het vertrek van den Heer G. J. Fabius, waarnemend Gouvernements Secretaris, naar Curaçao, is bepaald op den 19n dezer.

Nederland.

Een Troonopvolger?

Den Haagschen Kroniekschrijver van de „N. G. Ct." kwamen reeds voor een paar maanden, bij 't nemen van informaties naar de zomerplannen van H. M. de Koningin en den Prins der Nederlanden, de geruchten ter oore, die tijdens het verblijf van het Vorstelijk Echtpaar in de hoofdstad een vaster vorm hebben aangenomen en die, zij 't ook in gereserveerden en hoopvol-vragenden vorm, ook in de pers hun weg gevonden hebben.

Nu een buitenlandsch pers-bureau er zonder eenig voorbehoud melding

van gemaakt heeft en derhalve in zeer wijden kring is bekend gemaakt, dat H. M. de Koningin in blijde verwachting verkeert, is er voor genoemden Kroniekschrijver geen rede de meer om kieschheidshalve en uit vrees van voorbarigheid, het zwijgen er over te bewaren.

„Inderdaad," zegt hij, „al wordt er in de hofkringen nog slechts fluisterend over gesproken, omdat 't tijdstip waarop 't gebruikelijk is, dergelijk heuglijk feit officiëel aan Regeering, Vertegenwoordiging en Volk bekend te maken, nog niet zoo heel nabij is, — het schijnt niet aan twijfel onderhevig, dat er alle gegronde hoop bestaat dat 't vurig verlangen van ons Koninklijk Echtpaar en van gansch de natie in vervulling komen zal.

Tot voor betrekkelijk korten tijd bestond bij H. M. en den Prins het voornemen om na de Amsterdamsche een reis naar Duitschland en speciaal naar Dobbin, het landgoed van den Prins der Nederlanden te ondernemen. Sedert het laatste bezoek aan de Koningin gebracht door dr. Roessingh, — toen het Vorstelijk echtpaar nog op het Loo vertoefde — is van dat plan afgezien en in verband met de zeer gelukkige omstandigheid die deze reis onraadzaam doet worden, moet H. M. ook aanbevolen zijn zich vooreerst niet al te zeer te vermoeien. De Koningin geniet evenwel een volmaakte gezondheid en ziet er beter uit dan in de laatste jaren 't geval was.

Ik ben overtuigd, dat ons geheele volk de blijde mare met innige vreugde vernemen zal en dat aller harten zullen blijven vervuld van de vurigste wenschen voor een gelukkigen loop van de zoo lang voor Dynastie en Land verbeide gebeurtenis."

Buitenland.

BELGIE.

Op den 27sten Mei werd in vijf provinciën van België — Antwerpen, Brabant, West-Vlaanderen, Luxemburg en Namen — gestreden om de openvallende Kamerzetels van 85 leden, te weten:

54 katholieken.
20 liberalen en radicalen.
10 socialisten.
1 Daensist.

De 4 andere provinciën, die niet aan herkiezingen onderworpen zijn, tellen 81 leden.

De Kamer bestaat dus in 't geheel uit 116 leden, verdeeld als volgt:

Katholieken		93
Liberalen	43	73
Socialisten	28	
Daenisten	2	

De meerderheid der Katholieken bedroeg dus vroeger 20 stemmen en tegen deze meerderheid loopt het liberale „bloc" storm.

FRANKRIJK.

De herstemmingen hebben de zegepraal der bloccards bevestigd en volledig gemaakt, — Combes heeft reeds aan zijn vrienden verzekerd, dat zelfs zijn optimisme zulk een fortuintje niet had verwacht.

Nationalisten en monarchisten zijn uiteengeslagen en de gematigde republikeinen bijna geheel van het politieke terrein weggedreven, vervangen door radicalen en socialisten.

De progressisten (republikein-radicalen of melinisten) hebben bij de verkiezingen en herstemmingen wel het ergste geleden, daar zij volgens de officieele opgaven 28 zetels verloren; de nationalisten verloren er 19.

Om den algemeenen stand der partijen vóór de herstemmingen nog even in herinnering te brengen, geef ik de volgende cijfers:

Bij de verkiezingen op 6 Mei j. l. werd beslist over 433 zetels. Daarvan verkregen de partijen der linkerzijde eer 257, de partijen der rechterzijd er 176.

Bij de herstemmingen van 20 Mei ll. werd gestreden om 156 zetels. (In het geheel zal de nieuwe Kamer 591 leden tellen, maar van de beide districten van het eiland Réunion, waar den 27sten Mei de verkiezingen plaats hadden), is de uitslag nog niet bekend. Tot deze 156 behoor den er 109 aan aftredende Kamerleden, die hun mandaat wenschten voort te zetten; zij waren ingelijfd bij de volgende partijen: links-republikeinen 24; radicalen 33; radicaal-socialisten 36; vrije socialisten 6; vereenigde socialisten 10; monarchisten 3; leden der „Action Libérale" 7; nationalisten 11; progressisten 25. Twaalf candidaten, die wel bij de verkiezingen van 6 Mei j.l. naar een zetel dongen, wenschten voor de herstemmingen niet in aanmerking te komen, te weten 6 bloccards en 6 leden der oppositie. In 23 districten stonden alleen links-republikeinen radicalen of socialisten tegenover elkander, en in 13 moest de zege van zelf aan den candidaat van het bloc toevallen, wijl zijn tegen-candidaten zich hadden teruggetrokken.

Volgens de officiëele opgaven van het departement van Binnenlandsche Zaken zouden nu de herstemmingen dezen uitslag hebben opgeleverd: Gekozen: reactionnairen 2, nationalisten 1, progressisten 9, links-republikeinen 28, radicalen 30, radicaal-socialisten 51, vereenigde socialisten 21, vrije socialisten 7. Aan de linkerzijde zouden dus 144, aan de rechterzijde slechts twaalf zetels zijn toegevallen. Ten aanzien dezer cijfers moet men eenig voorbehoud maken, daar de Regeering zooveel mogelijk naar zich toerekent. Maar dat de linkerzijde bij de verkiezingen en herstemmingen een winst van minstens 50 zetels heeft gemaakt, is toch niet weg te cijferen. De nieuwe Kamer zal naar mijne berekening aldus verdeeid zijn: links 399, rechts 190, en als men aannoemt, dat het eiland Rennion weer een radicaal en een gematigd republikein naar de Kamer zendt, zal het worden: 400 links tegen 191 rechts.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia.
Vertrekt van NEW-YORK	April 28	Mei 5	Mei 12	Mei 19	Mrt. 26	Juni 2
Komt aan te SAN JUAN	Mei 3		17		31	
Vertrekt van „	4		18		Juni 1	
Doet CURAÇAO aan	6		20		3	
Komt aan te LA GUAIRA	7	12	21	26	4	9
Vertrekt van „	9	13	23	27	6	10
Komt aan te PTO. CABELLO	10		24		7	
Vertrekt van „	11		25		8	
Komt aan te CURAÇAO	12	14	26	28	9	11
Vertrekt van „	13	21	27	Juni 4	10	18
Doet LA GUAIRA aan	14		28		11	
„ PONCE „						
„ SAN JUAN „	16		30		13	
Komt aan te NEW-YORK	21	28	Juni 4	11	18	25

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van CURAÇAO	Mei 7	Mei 14	Mei 21	Mei 28	Juni 4	Juni 11
Komt aan te MARACAIBO	8	15	22	29	5	12
Vertrekt van „	11	19	25	Juni 2	8	16
Komt aan te CURAÇAO	12	20	26	3	9	17

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO